

**Uzasadnienie
projektu Uchwały
Sejmiku Województwa Lubelskiego
w sprawie Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego**

Południoworoztoczański Park Krajobrazowy położony jest na terenie województwa lubelskiego w powiecie tomaszowskim, na terenie gminy Lubycza Królewska.

Został utworzony Uchwałą Nr VII/40/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej (WRN) w Przemysłu z dnia 13 lipca 1989 r. w sprawie utworzenia Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. Woj. Przemyskiego Nr 13, poz. 105 z 1989 r.). Obecnie na terenie województwa lubelskiego obowiązuje rozporządzenie Nr 36 Wojewody Lubelskiego z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. U. Woj. Lub. z 2004 r. Nr 147, poz. 2085).

W dniu 1 sierpnia 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753 z późn. zm.), która przekazała sejmikom województw, w miejsce wojewodów, kompetencje utworzenia, powiększenia, likwidacji i zmniejszenia obszaru parków krajobrazowych, przy czym zgodnie z art. 35 przedmiotowej ustawy dotychczas obowiązujące akty prawa miejscowego zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wydanych na podstawie upoważnień zmienianych w/w ustawą. Tym samym rozporządzenie Nr 36 Wojewody Lubelskiego, z chwilą wejścia w życie niniejszej uchwały, zostaje uchylone z mocy w/w ustawy.

Sejmik województwa w uchwale w sprawie parku krajobrazowego określa jego nazwę, obszar, przebieg granicy i otulinę jeśli została wyznaczona, szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części wybrane spośród katalogu zakazów określonego w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 i 1726).

W przedkładanym projekcie uchwały uszczegółowiono przebieg granicy Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego, leżącego na terenie województwa lubelskiego, poprzez podanie współrzędnych punktów załamania granic w państwowym układzie współrzędnych płaskich prostokątnych "1992". Na potrzeby uszczegółowienia przebiegu granic przyjęto następującą metodologię. Granice określono w oparciu o opis zawarty w rozporządzeniu Nr 36 Wojewody Lubelskiego z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego oraz o mapę Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego w skali 1:50 000, będącą w zbiorach Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych. Proces uszczegółowienia granicy Parku nie miał na celu zasadniczej zmiany granicy, a jedynie jej dokładne określenie w oparciu o powyższe materiały źródłowe. Uszczegółowienia dokonano zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. z 2012 r. poz. 1080), zgodnie z którym opis granicy parku należy przedstawić za pomocą listy współrzędnych punktów załamania granicy. Na potrzeby szczegółowego i jednoznacznego wyznaczenia granicy Parku przyjęto, że przebieg granicy będzie prowadzony w miarę możliwości po granicy działek ewidencyjnych lub po granicy użytków. W tym celu pozyskano dane z Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Tomaszowie Lubelskim. Ponadto przyjęto metodologię, zgodnie z którą, drogi przylegające do granicy Parku zostały wyłączone z obszaru chronionego, natomiast ciekły zostały włączone do terenu Parku.

W związku z uszczegółowieniem granicy Parku zmieniła się powierzchnia Parku. Zgodnie z rozporządzeniem Nr 36 Wojewody Lubelskiego w sprawie Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego powierzchnia Parku wynosi 4 019 ha. Po przeprowadzeniu uszczegółowienia przebiegu granicy Parku w dotychczas obowiązujących granicach, zmieniła się obliczona powierzchnia Parku i wynosi 3 431,14 ha (mniej o 587,86 ha). Różnica między powierzchnią zapisaną w rozporządzeniu, a powierzchnią obliczoną po ustaleniu dokładnego przebiegu granicy Parku wynika ze stopnia szczegółowości wyznaczenia granic oraz ze zwiększenia dokładności wykonywanych pomiarów.

Zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody sejmik województwa w uchwale w sprawie utworzenia parku krajobrazowego określa zakazy właściwe dla danego parku krajobrazowego lub jego części, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 17 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. W związku z powyższym na terenie Parku wprowadzono zakazy wymienione w § 3.

Tworząc reżim ochronny Parku w postaci listy zakazów obowiązujących na jego terenie, kierowano się celami, dla których został powołany. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Południoworoztoczański Park Krajobrazowy utworzono dla ochrony unikalnych walorów przyrodniczych, zarówno przyrody ożywionej, jak i nieożywionej, a w szczególności:

- zwartych kompleksów lasów mieszanych bukowo - jodłowych,
- stanowisk rzadkich roślin i zwierząt,
- form rzeźby terenu i hydrosfery,
- fragmentów skamieniałych drzew, stanowiących ewenement w skali Europy.

Park posiada także walory kulturowe w postaci zabytków architektury cerkiewnej i mieszkalnej, będących świadectwami wpływów zarówno kultury wschodniej, jak i zachodniej oraz pozostałości umocnień – bunkrów z okresu II wojny światowej.

W związku z powyższym spośród zakazów możliwych do wyboru z katalogu zakazów, określonego w ustawie o ochronie przyrody, wybrano następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub

racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 50 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne- z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 10) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Wybrane zakazy służą zapewnieniu ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska na terenie Południoworostoczańskiego Parku Krajobrazowego.

W porównaniu z rozporządzeniem Nr 36 Wojewody Lubelskiego w sprawie Południoworostoczańskiego Parku Krajobrazowego, w niniejszym projekcie uchwały nie wprowadzono zakazów:

- 1) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 2) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 3) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;

Ponadto zmniejszono szerokość pasa od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych oraz zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, na którym obowiązuje zakaz budowania nowych obiektów budowlanych do 50 m.

Mając na uwadze, że zachowanie i popularyzacja wartości objętych ochroną prawną powinna odbywać się w warunkach zrównoważonego rozwoju, uwzględniającego potrzeby środowiskowe, gospodarcze i społeczne, niniejsza uchwała wprowadza odstępstwa od kilku zakazów.

Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 projektu uchwały (tj. zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)) nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego.

Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 projektu uchwały (tj. zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych (...)) nie dotyczy:

- 1) zadrzewień na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów jako grunty orne rosnących w odległości powyżej 1 m od ich granic,
- 2) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody.

Zakazy, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 5 i 6 projektu uchwały (tj. zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu (...) oraz zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych (...)) nie dotyczą czynności wykonywanych w ramach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny

oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego.

Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 7 projektu uchwały (tj. zakaz budowania nowych obiektów budowlanych (...)) nie dotyczy wykonywania prac związanych z robotami budowlanymi dopuszczonymi do realizacji przez właściwe organy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane w oparciu o akty prawa miejscowego wydane na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na terenach:

- 1) w obrębie kompleksów zwartej zabudowy wskazanych w planie ochrony Parku lub planach ochrony innych form ochrony przyrody pokrywających się z obszarem Parku,
- 2) w obrębie kompleksów zwartej zabudowy wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały,
- 3) których lokalizacja obiektów budowlanych została uwzględniona w ostatecznych decyzjach o pozwoleniu na budowę lub o warunkach zabudowy pozostających w obrocie prawnym w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały – do czasu wykonania na ich podstawie inwestycji lub utraty mocy tych decyzji.

Zakaz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 10 projektu uchwały (tj. zakaz używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego (...)) nie dotyczy statków jednostek ratowniczych, jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach, inspektorów żeglugi śródlądowej, Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej, promów w ciągu dróg publicznych, prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej oraz wykonywania zadań z zakresu ochrony przyrody przez Służbę Parku Krajobrazowego.

Zapisy niniejszej uchwały umożliwiają zgodnie z zapisami art. 16 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody zachowanie i popularyzację wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych oraz krajobrazowych Parku w warunkach zrównoważonego rozwoju. Nie przewiduje się, że projekt uchwały wpłynie na zmianę uwarunkowań społecznych oraz nie spowoduje skutków finansowych. Projekt uchwały może mieć pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy gmin położonych na obszarze Parku, przy zachowaniu celów ochrony tego obszaru.

Niniejszy projekt zgodnie z art. 16 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody podlega uzgodnieniom z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Radą Gminy Lubycza Królewska.